

Posudek školitele na bakalářskou práci Kristýny BEKROVÉ *Politické procesy a jejich dopad na život a dílo Josefy Slánské ve světle archivních pramenů*. Praha : Fakulta humanitních studií Univerzity Karlovy, 2014. 88 s. + přílohy.

Vedoucí práce: Mgr. Jiří Hlaváček

Záměrem předkládané bakalářské práce je analýza a interpretace reflexe politických procesů 50. let 20. století v životě a díle Josefy Slánské, manželky generálního tajemníka KSČ Rudolfa Slánského odsouzeného v roce 1952 k trestu smrti. Po metodologické stránce práce vychází z archivního výzkumu a obsahové analýzy převážně dosud nepublikovaných pramenů autobiografické povahy. Zvolené téma lze považovat za zajímavé, protože ve světle „nových“ nezveřejněných pramenů se autorce otevírá možnost kritického srovnání (a příp. reinterpretace) již vydané autobiografie *Zpráva o mém muži* (Praha : Svoboda, 1990, 212 s.).

Struktura práce je po formální stránce zvolena správně. Po úvodu a metodologické části následuje stručná biografie Josefy Slánské a poté rozsáhlá kompilační část, v níž autorka za využití různorodých písemných pramenů postupně skládá mozaiku životního příběhu Josefy Slánské na pozadí významných událostí československých dějin 2. poloviny 20. století. Text lze celkově hodnotit jako čtivý a plynule navazující; stylistické a gramatické chyby se vyskytují jen minimálně. Práce je doplněna o bohatou obrazovou přílohu.

V metodologické části studentka nejprve představuje výzkumné otázky a cíle, následně charakterizuje použité archivní prameny, kritéria jejich výběru a ve stručnosti nastiňuje použité analytické postupy (obsahová analýza). Pozornost věnuje také nezanedbatelné problematice etiky při práci s prameny biografické povahy. Ocenit lze přitom skutečnost, že autorka v této části reflektuje také svůj osobní vztah k Martě Slánské (dceři Josefy Slánské a dědičce jejího archivu). V závěru pak autorka předkládá možnost dalšího využití již analyzovaných archiválií během svého dalšího studia (včetně nových možností sběru dat za využití metody orální historie). Výběr a rozsah použité literatury lze považovat v historiografické i metodologické části za základní, nicméně pro účely práce dostačující. Zejména báze metodologických textů však mohla být, vzhledem k povaze biografického a archivního výzkumu, reprezentativnější (chybí zde např. genderově-metodologicky orientované studie, které mohly napomoci s interpretačními postupy).

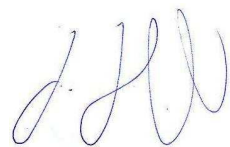
V interpretační části autorka umně propojuje fakta získaná studiem odborné literatury s informacemi z osobního archivu Josefy Slánské, který má ve většině případů podobu ego-

dokumentů (deníkové záznamy, osobní korespondence, publikované či nepublikované literární texty apod.). Díky tomu se jí daří vytvářet bezesporu velmi zajímavou a emočně nabitou skicu života jedné (ne)obyčejné ženy na pozadí velkých dějinných událostí. Výchozí hypotéza je přitom založena na tvrzení, že v důsledku významných historických událostí (např. rehabilitace, pražské jaro, Charta 77 nebo listopad 1989) dochází u Josefy Slánské v průběhu času k interpretačnímu posunu ve významu politických procesů 50. let. Autorka se skrze analýzu pramenů osobní povahy, v nichž se odráží dobové nálady a postoje, snaží postihnout viditelné dopady této proměny v soukromém i veřejném (uměleckém) životě.

Přestože se autorka snaží přistupovat k analyzovaným pramenům povětšinou kriticky, ne vždy se jí to daří a někde viditelně podléhá „kouzlu autentických vzpomínek“ Josefy Slánské, aniž by brala v potaz možnost jejich (ať už vědomé či nevědomé) stylizace. Nekritické přijímání se na několika místech projevuje i v samotném textu, když autorka používá emočně laděných a zabarvených výrazů, jež do žánru odborného textu nepatří. Z textu nakonec také možná vyplývá, že mnohem více než politické procesy, akcentuje ve svých vzpomínkách Josefa Slánská téma vlastního „vztahu ke komunismu“, který není vnímán v (tradičním) kontextu totalitní ideologie, ale jako ideální představa společenského uspořádání. Tuto utopickou vizi pak není schopna, ani přes řadu vlastních negativních zkušeností a traumatických zážitků v 50. a 70. letech zcela opustit.

I přes tyto drobné výhrady však podle mého názoru předkládaná bakalářská práce splňuje po obsahové i formální stránce všechny předepsané požadavky. Autorka prokázala schopnost zrealizovat archivní výzkum, utřídit velké množství písemných pramenů a zasadit je do příslušného politicko-historického kontextu, včetně pokusu o jejich vlastní interpretaci. Za další přínos práce pak považuji fakt, že studentce se během výzkumu podařilo zkatalogizovat a následně digitalizovat dosud nezveřejněné prameny a materiály ze soukromého archivu Josefy Slánské. Bakalářskou práci Kristýny Bekrové proto **doporučuji k obhajobě a navrhuji její hodnocení známkou 1 („výborně“)**.

V Praze, dne 4. června 2014

Mgr. Jiří Hlaváček